

(๒๒)

คำสั่งศาลรัฐธรรมนูญ

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์
ศาลรัฐธรรมนูญ

คำสั่งที่ ๓๑/๒๕๖๘

เรื่องพิจารณาที่ ต. ๒๔/๒๕๖๘

วันที่ ๒๖ เดือน มีนาคม พุทธศักราช ๒๕๖๘

ระหว่าง	{	นางบุษกร พานทอง ที่ ๑	ผู้ร้อง
		นางสาวอรณิชา พานทอง ที่ ๒	
		ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) ที่ ๑	
		ศาลอุทธรณ์ภาค ๖ ที่ ๒	ผู้ถูกร้อง

เรื่อง นางบุษกร พานทอง และนางสาวอรณิชา พานทอง (ผู้ร้อง) ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณา
วินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องสรุปได้ว่า นางบุษกร พานทอง (ผู้ร้องที่ ๑) และนางสาวอรณิชา พานทอง (ผู้ร้องที่ ๒) กล่าวอ้างว่า ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) (ผู้ถูกร้องที่ ๑) ปฏิเสธการถอนเงินในบัญชีเงินฝากตามสัญญาฝากเงินของพันจ่าอากาศเอก อำนวย พานทอง ผู้ตาย ให้แก่ผู้ร้องที่ ๑ ซึ่งเป็นภริยาโดยชอบด้วยกฎหมาย ทายาทโดยธรรม และผู้จัดการมรดกตามพินัยกรรมของผู้ตาย และผู้ร้องที่ ๒ ซึ่งเป็นบุตรโดยชอบด้วยกฎหมาย ทายาทโดยธรรม และผู้รับพินัยกรรม ผู้ถูกร้องที่ ๑ อ้างว่า ตามระเบียบปฏิบัติงานของผู้ถูกร้องที่ ๑ การถอนเงินจากบัญชีเงินฝากที่เจ้าของบัญชีถึงแก่กรรม ผู้ถอนเงินต้องมีคำสั่งศาลแต่งตั้งผู้จัดการมรดกและหนังสือรับรองคดีถึงที่สุด ผู้ร้องทั้งสองยื่นฟ้องผู้ถูกร้องที่ ๑ ต่อศาลจังหวัดพิจิตรให้จ่ายเงินในบัญชีเงินฝากของผู้ตาย ศาลจังหวัดพิจิตรพิพากษายกฟ้องผู้ร้องทั้งสองอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์ภาค ๖ (ผู้ถูกร้องที่ ๒) พิพากษายกฟ้อง ผู้ร้องทั้งสองยื่นคำร้อง

- ๒ -

ขออนุญาตฎีกา ศาลฎีกามีคำสั่งไม่อนุญาตให้ฎีกา ผู้ร้องทั้งสองยื่นฟ้องผู้ถูกร้องที่ ๑ เป็นคดีผู้บริโภคนิฐานละเมิด ศาลจังหวัดพิจิตรมีคำสั่งให้ผู้ร้องทั้งสองชำระค่าฤชาธรรมเนียมศาล แต่ผู้ร้องทั้งสองเห็นว่าคดีผู้บริโภคนิไม่ต้องชำระค่าฤชาธรรมเนียมศาลจึงยื่นอุทธรณ์ต่อผู้ถูกร้องที่ ๒ ผู้ถูกร้องที่ ๒ เห็นว่า ผู้ร้องทั้งสองเคยฟ้องผู้ถูกร้องที่ ๑ ให้จ่ายเงินในบัญชีเงินฝากตามสัญญาฝากเงินแล้วและศาลพิพากษายกฟ้องเป็นพฤติการณ์ที่ศาลเห็นควรสั่งให้ชำระค่าฤชาธรรมเนียมศาลตามพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๑๘ วรรคสอง มีคำสั่งให้ผู้ร้องทั้งสองชำระค่าฤชาธรรมเนียมศาล ผู้ร้องทั้งสองเห็นว่าการกระทำของผู้ถูกร้องที่ ๑ ที่ปฏิเสธการถอนเงินและระเบียบปฏิบัติงานของผู้ถูกร้องที่ ๑ ละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ จำกััดสิทธิในทรัพย์สินและการสืบมรดก ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ มาตรา ๔ มาตรา ๕ มาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๓๗ มาตรา ๔๑ (๑) มาตรา ๖๑ และมาตรา ๒๑๑ วรรคสี่ และการที่ผู้ถูกร้องที่ ๒ มีคำพิพากษาให้ผู้ร้องทั้งสองชำระค่าฤชาธรรมเนียมศาลตามพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๑๘ วรรคสอง เป็นการเพิ่มภาระหรือจำกััดสิทธิหรือเสรีภาพของผู้ร้องทั้งสองเกินสมควรแก่เหตุ และจำกััดสิทธิของผู้บริโภค บทบัญญัติดังกล่าวจึงขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๑

ผู้ร้องทั้งสองยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งให้ผู้ร้องทราบว่าการร้องเรียนอยู่ระหว่างการแสวงหาข้อเท็จจริง เมื่อได้รับข้อเท็จจริงครบถ้วนแล้วจะนำมาประกอบการพิจารณาต่อไป แต่เนื่องจากผู้ตรวจการแผ่นดินไม่ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับคำร้องทำให้ผู้ร้องทั้งสองมีสิทธิยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญได้

ผู้ร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ดังนี้

๑. การกระทำของผู้ถูกร้องที่ ๑ ที่ปฏิเสธการถอนเงินในบัญชีเงินฝากของพันจ่าอากาศเอก อำนวย พานทอง ให้แก่ผู้ร้องทั้งสอง โดยอาศัยระเบียบปฏิบัติงานของผู้ถูกร้องที่ ๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ มาตรา ๔ มาตรา ๕ มาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๓๗ มาตรา ๔๑ (๑) มาตรา ๖๑ และมาตรา ๒๑๑ วรรคสี่

๒. การกระทำของผู้ถูกร้องที่ ๒ ที่มีคำพิพากษาให้ผู้ร้องทั้งสองชำระค่าฤชาธรรมเนียมในศาลชั้นต้นเป็นการละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพของผู้ร้องทั้งสองอันเป็นผลจากพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๑๘ วรรคสอง ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๑

- ๓ -

ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาเบื้องต้นมีว่า คำร้องของผู้ร้องทั้งสองต้องด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ที่ศาลรัฐธรรมนูญจะรับไว้พิจารณาวินิจฉัย หรือไม่

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ บัญญัติว่า “บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญคุ้มครองไว้มีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อมีคำวินิจฉัยว่าการกระทำนั้นขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ” พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพโดยตรงและได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหาย หรืออาจจะเดือดร้อนหรือเสียหายโดยมีอาจหลีกเลี่ยงได้อันเนื่องจากการถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพนั้น ย่อมมีสิทธิยื่นคำร้องขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัยคดีตามมาตรา ๗ (๑๑) ได้ โดยจะต้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินเสียก่อน ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่รู้หรือควรรู้ถึงการถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพดังกล่าว เว้นแต่การละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพนั้นยังคงมีอยู่ก็ให้ยื่นคำร้องได้ตราบที่การละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพนั้นยังคงมีอยู่ และให้นำความในมาตรา ๔๘ วรรคหนึ่งและวรรคสองมาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม โดยต้องยื่นคำร้องต่อศาลภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ได้รับความเห็นของผู้ตรวจการแผ่นดิน หรือวันที่พ้นกำหนดเวลาที่ผู้ตรวจการแผ่นดินไม่ยื่นคำร้องต่อศาลตามมาตรา ๔๘ วรรคสอง” วรรคสอง บัญญัติว่า “ภายใต้บังคับมาตรา ๔๒ การยื่นคำร้องตามวรรคหนึ่ง ต้องระบุการกระทำที่อ้างว่าเป็นการละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพของตนโดยตรงให้ชัดเจนว่าเป็นการกระทำใด และละเมิดต่อสิทธิหรือเสรีภาพของตนอย่างไร” และวรรคสาม บัญญัติว่า “ในกรณีที่ศาลเห็นว่าคำร้องตามวรรคหนึ่งไม่เป็นสาระอันควรได้รับการวินิจฉัย ศาลจะไม่รับคำร้องดังกล่าวไว้พิจารณาก็ได้ และถ้าศาลเห็นว่าเป็นกรณีต้องห้ามตามมาตรา ๔๗ ให้ศาลสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณา” มาตรา ๔๗ บัญญัติว่า “การใช้สิทธิยื่นคำร้องตามมาตรา ๔๖ ต้องเป็นการกระทำที่เป็นการละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพอันเกิดจากการกระทำของหน่วยงานของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือหน่วยงานซึ่งใช้อำนาจรัฐ และต้องมีใช่เป็นกรณีอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้ ... (๒) รัฐธรรมนูญหรือกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญได้กำหนดกระบวนการร้องหรือผู้มีสิทธิขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัยไว้เป็นการเฉพาะแล้ว ... (๔) เรื่องที่อยู่ในระหว่างการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลอื่น หรือเรื่องที่ศาลอื่นมีคำพิพากษาหรือคำสั่งถึงที่สุดแล้ว ...” มาตรา ๔๘ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ภายใต้บังคับมาตรา ๔๗ ผู้ใดถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพ

- ๔ -

ที่รัฐธรรมนูญคุ้มครองไว้ ถ้าผู้นั้นเห็นว่าการละเมิดนั้นเป็นผลจากบทบัญญัติแห่งกฎหมายขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ ให้ยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดิน และให้ผู้ตรวจการแผ่นดินพิจารณายื่นคำร้องต่อศาลพร้อมด้วยความเห็นภายในหกสิบวันนับแต่วันที่รับคำร้องจากผู้ร้อง โดยให้ผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ผู้ร้องทราบภายในสิบวันนับแต่วันที่ครบกำหนดเวลาดังกล่าว” และวรรคสอง บัญญัติว่า “ในกรณีที่ผู้ตรวจการแผ่นดินไม่ยื่นคำร้องตามวรรคหนึ่ง หรือไม่ยื่นคำร้องภายในกำหนดเวลาตามวรรคหนึ่ง ผู้ถูกละเมิดมีสิทธิยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลได้”

พิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้อง ผู้ร้องทั้งสองกล่าวอ้างว่าการกระทำของผู้ถูกร้องที่ ๑ ที่ปฏิเสธการถอนเงินในบัญชี โดยอ้างว่าการถอนเงินจากบัญชีของเจ้าของบัญชีที่ถึงแก่กรรมจะต้องปฏิบัติตามระเบียบปฏิบัติงานของผู้ถูกร้องที่ ๑ กรณีบัญชีเงินฝากที่เจ้าของบัญชีถึงแก่กรรมที่กำหนดว่าผู้ถอนเงินต้องมีคำสั่งศาลที่มีหมายเลขคดีแดงในการแต่งตั้งผู้จัดการมรดก และหนังสือรับรองคดีถึงที่สุดจึงจะสามารถถอนเงินฝากได้ ละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ จำกัดสิทธิในทรัพย์สินและการสืบมรดก ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ มาตรา ๔ มาตรา ๕ มาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๓๗ มาตรา ๔๑ (๑) มาตรา ๖๑ และมาตรา ๒๑๑ วรรคสี่ ซึ่งการยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ และมาตรา ๔๗ แม้ผู้ร้องทั้งสองยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งให้ผู้ร้องทั้งสองทราบว่า เรื่องร้องเรียนอยู่ระหว่างการแสวงหาข้อเท็จจริง เมื่อได้รับข้อเท็จจริงครบถ้วนแล้วจะนำมาประกอบการพิจารณาต่อไป แต่ผู้ตรวจการแผ่นดินไม่ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในหกสิบวันนับแต่วันที่รับคำร้องทำให้ผู้ร้องทั้งสองมีสิทธิยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญก็ตาม เมื่อข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องปรากฏว่า การกระทำของผู้ถูกร้องที่ ๑ ตามที่ผู้ร้องทั้งสองกล่าวอ้างมิใช่การกระทำของหน่วยงานของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือหน่วยงานซึ่งใช้อำนาจรัฐตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ ประกอบกับเป็นเรื่องที่อยู่ในระหว่างการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลอื่น หรือเรื่องที่ศาลอื่นมีคำพิพากษาหรือคำสั่งถึงที่สุดแล้วตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑

- ๕ -

มาตรา ๔๗ (๔) ซึ่งมาตรา ๔๖ วรรคสาม บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณา
ดังนั้น ผู้ร้องทั้งสองไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

ส่วนที่ผู้ร้องทั้งสองกล่าวอ้างว่า การกระทำของผู้ถูกร้องที่ ๒ ที่พิพากษาให้ผู้ร้องทั้งสอง
ชำระค่าฤชาธรรมเนียมในศาลชั้นต้นเป็นการละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพของผู้ร้องทั้งสองอันเป็นผลจาก
พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๑๘ วรรคสอง ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ
มาตรา ๖๑ นั้น เป็นการยื่นคำร้องขอให้ตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของกฎหมาย รัฐธรรมนูญ
บัญญัติให้สิทธิไว้เป็นการเฉพาะแล้วตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒ และมาตรา ๒๓๑ (๑) กรณีไม่เป็นไป
ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของ
ศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๘ ประกอบมาตรา ๔๗ (๒) ซึ่งมาตรา ๔๖ วรรคสาม บัญญัติให้
ศาลรัฐธรรมนูญสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณา ดังนั้น ผู้ร้องทั้งสองไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ
มาตรา ๒๑๓

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงมีคำสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัย

- ๖ -

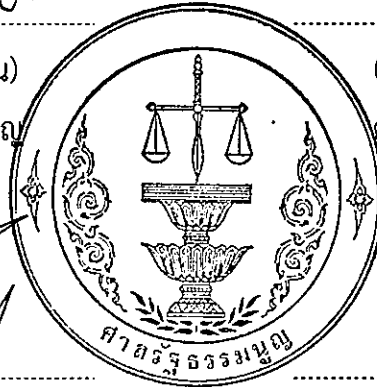
(คำสั่งที่ ๓๑/๒๕๖๘)

(นายปัญญา อุดชาชน)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายอุดม สิทธิวิรัชธรรม)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายวิรุฬห์ แสงเทียน)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายจิรนิติ หะวานนท์)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายนภดล เทพพิทักษ์)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายบรรจงศักดิ์ วงศ์ปราชญ์)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายอุดม รัฐอมฤต)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายสุเมธ รอยกุลเจริญ)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ